

Į MIRTĮ IR ATGIMIMĄ

Į MIRTĮ IR ATGIMIMĄ

1863–1864 m. sukilimo vadų ir dalyvių valstybinių laidotuvių ceremonija,
2019 m. lapkričio 22 d., Vilnius

ŚMIERĆ I ODRODZENIE

Państwowa ceremonia pogrzebowa przywódców i uczestników
Powstania Styczniowego, 22 listopada 2019 r., Wilno

ПРАЗ СМЕРЦЬ ДА АДРАДЖЭННЯ

Дзяржаўная цырымонія пахавання кіраўнікоў і ўдзельнікаў
паўстання 1863-1864 гг., 22 лістапада 2019 г., Вільня

TO DEATH AND REBIRTH

Ceremony of the State Funeral of the commanders
and participants of the 1863-1864 uprising,
Vilnius, 22 November 2019

1863–1864 m. sukilimo herbas.
XIX a. pabaiga – XX a. pirma pusė.
Iš Vilniaus Rasų kapinių

Į MIRTĮ IR ATGIMIMĄ

2017 m. sausio 3 d. pradėjus Gedimino kalno šlaitų tvarkymo darbus, kalno aikštelėje buvo rasti palaidojimai. Įsitikinus, kad tai 1863–1864 m. sukilimo dalyvių, nužudytų Vilniaus Lukiškių aikštėje, palaikai, nutarta pradėti, kaip spėta, kalne palaidotų likusių egzekucijų aukų palaikų paiešką. Iki 2019 m. rugpjūčio archeologai atkasė palaikus 20 asmenų, sumestų į 14 duobių, apipiltų kalkėmis, kai kurie surištomis rankomis, veidais žemyn, po tris, po du ir po vieną duobėje.

1863 m. sausio 22 d. Lenkijos Karalystėje prasidėjo sukilimas, kuriuo siekta atkurti Lenkijos ir Lietuvos Valstybę. Po kelių dienų Lietuvos provincijų komitetas pakvietė prie sukilimo prisidėti buvusių Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės žemių gyventojus. Vasario mėnesį sukurta Laikinoji Lietuvos ir Baltarusijos provincijų vyriausybė ėmėsi aktyviai rengti sukilimą. Į kovą už laisvę, lygybę ir nepriklausomybę įsitraukė įvairių luomų atstovai – bajorai, valstiečiai, miestiečiai ir dvasininkai. Lietuvoje ir Baltarusijoje susiformavę sukilėlių būriai jau vasario mėnesį stojo į kovą su Rusijos kariuomene. 1863 m. pavasarį prie sukilimo prisijungęs Generalinio štabo karininkas Zigmantas Sierakauskas pabandė sukurti reguliariąją sukilėlių kariuomenę ir išplėsti sukilimą už Lietuvos ribų. Tačiau po 1863 m. gegužės 7–9 d. netoli Biržų pralaimėto mūšio, po kurio ir pats sužeistas Z. Sierakauskas buvo suimtas, sukilėliai kariavo tik partizaninį karą.

Gegužės–rugsėjo mėnesiais sukilimas pasiekė savo didžiausią aktyvumą. Po to stiprėjant Rusijos kariuomenės puolimui, sukilėlių veiksmai ėmė silpti, nors sukilimo organizacija veikė ir atskiri sukilėlių būriai tęsė kovą iki 1864 m. rudens. Prieš Rusijos imperijos kariuomenę, kuri Lietuvoje turėjo beveik 145 tūkstančius karių, kovojo, skirtingais duomenimis, tik apie 15–30 tūkstančių sukilėlių, iš jų žuvo apie 6 tūkstančius. Sukilimas įgavo didelį mastą, jam numalšinti Rusijos administracija ėmėsi išskirtinių represijų.

1863 m. birželį – 1864 m. kovą, Vilniaus generalgubernatoriui Michailui Muravjovui patvirtinus, mirties bausmė pakariant arba sušaudant Lukiškių aikštėje buvo įvykdyta 21 asmeniui, tarp jų – dviem pagrindiniams Lietuvos sukilimo vadams – Zigmantui Sierakauskui ir Konstantinui Kalinauskui. Kitiems mirties bausmė buvo skirta už įvairius pasipriešinimo carinei valdžiai veiksmus: Boleslovui Koliškai – už vadovavimą sukilėlių būriui, kunigams Stanislovui Išorai ir Raimundui Zemackiui – už sukilimo manifesto skaitymą bažnyčiose, bajorams Julianui Lesnevskiui ir Albertui Liaskovičiui – už valstiečių raginimą sukilti, Juozapui Jablonskiui, Aleksandrui ir Juozapui Revkovskiams bei Karoliui Sipavičiui – už pasikėsinimo į Vilniaus gubernijos bajorų vadovą Aleksandrą Domeiką organizavimą. „Durklininkams“ – Janui Benkovskiui ir Janui Marčevskiui, sukilimo vadovybės atsiųstiems iš Varšuvos nužudyti Vilniaus bajorų vadovo Aleksandro Domeikos, bei jiems padėjusiam slaptosios policijos nariui Kauno gubernijos bajorui Eduardui Čaplinskiui skirta mirties bausmė visus kartu pakariant Lukiškių aikštėje. Iš sukilimo organizacijos vadovų mirtimi nubausti varšuvietis Mečislavas Dormanovskis bei vilniečiai Ignacijus Zdanavičius ir Titas Dalevskis. Sušaudyti buvo ir prie sukilimo prisidėję buvę Rusijos kariuomenės karininkai ir kareiviai, paimti į nelaisvę įvairiuose sukilėlių būriuose: Henrikas Makoveckis, Vladislovas Nikoliajus, Kazimieras Sičiukas ir Jokūbas Čechanas. Kovoję ir žuvę didvyriai pratęsė ir ateities kartoms perdavė kovų už Tėvynės laisvę tradiciją.

Lukiškių aikštėje pasmerktųjų kūnus užkasdavo tik laikinai, vėliau, siekiant išvengti jų pagerbimo, palaikai buvo perkeliami į griežtai saugomą Vilniaus tvirtovės vietą – užkasami ant Gedimino kalno (anuomet vadinto Pilies kalnu). Iš visų nubaustųjų Lukiškių aikštėje tik kunigo Stanislovo Išoros kūnas nerastas. Jis buvo sušaudytas pirmas – 1863 m. birželio 3 d. ir galbūt palaidotas kitoje tvirtovės dalyje – ant Trijų Kryžių kalno.

Tūkstančiai pasipriešinime dalyvavusių žmonių buvo kalinami Vilniaus tvirtovėje ir uždarytuose vienuolynuose įrengtuose kalėjimuose politiniams kaliniams, tremiami į atokiausias imperijos vietoves katorgos darbams, jų turtas konfiskuojamas. Persekiojimai, tardymai ir viešos egzekucijos vyko visoje sukilimo apimtoje teritorijoje. Jais siekta ne tik nubausti, bet ir įbauginti už savo laisvę kovojusią visuomenę.

ŚMIERĆ I ODRODZENIE

Po rozpoczęciu prac nad zabezpieczeniem zboczy Góry Giedymina, 3 stycznia 2017 r. na jednym ze stanowisk odkryto miejsca pochówku. Stwierdzono, że są to szczątki powstańców z 1863–1864 r., straconych na wileńskim placu Łukiskim, i postanowiono rozpocząć poszukiwania szczątków innych ofiar egzekucji, przypuszczalnie pogrzebanych na wzgórzu. Do sierpnia 2019 r. archeolodzy odkryli szczątki 20 osób, wrzuconych do 14 dołów, zasypanych wapnem, niektóre z ofiar miały skrępowane z tyłu ręce, pochowane twarzą w dół, po trzech, po dwóch lub po jednym w grobie.

22 stycznia 1863 r. w Królestwie Polskim wybuchło powstanie, które miało na celu odbudowę państwa polsko-litewskiego. Po kilku dniach Komitet Prowincjonalny Litewski wezwał mieszkańców dawnych ziem Wielkiego Księstwa Litewskiego do przyłączenia się do powstania. Utworzony w lutym Prowincjonalny Rząd Tymczasowy Litwy i Białorusi przystąpił do aktywnych działań organizacyjnych. Do walki o wolność, równość i niepodległość włączyli się przedstawiciele różnych stanów – szlachta, chłopi, mieszczanie i duchowni. Oddziały powstańcze zorganizowane na Litwie i Białorusi już w lutym stanęły do walki z wojskami rosyjskimi. Wiosną 1863 r. do powstania przyłączył się oficer Sztabu Generalnego Zygmunt Sierakowski, który podjął próbę stworzenia regularnej armii powstańczej i przeniesienia powstania poza granice Litwy. Jednak po przegranej bitwie pod Birżami w dniach 7–9 maja 1863 r., gdy ranny Sierakowski został schwytany, powstańcy prowadzili dalej jedynie wojnę partyzancką.

Największe nasilenie powstanie osiągnęło w maju-wrześniu 1863 r. Następnie, w miarę postępów wojsk rosyjskich, działania powstańcze zaczęły słabnąć, choć organizacja spiskowa działała, a poszczególne oddziały kontynuowały walkę do jesieni 1864 r. Przeciwko wojsku carskiemu, które na Litwie liczyło około 145 tysięcy żołnierzy, według różnych danych walczyło zaledwie około 15–30 tysięcy powstańców, z których około 6000 zginęło. Powstanie osiągnęło dużą skalę, do jego stłumienia rosyjska administracja zastosowała nadzwyczajne środki represyjne.

Od czerwca 1863 r. do marca 1864 r., z rozkazu generała-gubernatora wileńskiego Michaiła Murawjowa na placu Łukiskim wykonano karę śmierci przez powieszenie lub rozstrzelanie na 21 osobach, wśród których byli dwaj główni przywódcy powstania na Litwie – Zygmunt Sierakowski i Konstanty Kalinowski. Pozostałym osobom wymierzono karę śmierci za różnego rodzaju działania antyrządowe: Bolesław Kołyszko został skazany za kierowanie oddziałem powstańczym, księża Stanisław Iszora i Rajmund Ziemacki – za odczytywanie manifestu powstańczego w kościołach, szlachcice Julian Leśniewski i Albert Laskowicz – za nawoływanie chłopów do powstania, Józef Jabłoński, Aleksander i Józef Rewkowscy oraz Karol Sipowicz – za organizację zamachu na marszałka szlachty guberni wileńskiej Aleksandra Domejkę. Zamachowcy Jan Bieńkowski i Jan Marczewski, przysłani przez kierownictwo powstania z Warszawy w celu zamordowania marszałka szlachty guberni wileńskiej Aleksandra Domejki, oraz ich pomocnik, członek tajnej policji, szlachcic guberni kowieńskiej Edward Czapliński zostali skazani na karę śmierci przez powieszenie na placu Łukiskim. Spośród członków kierownictwa organizacji powstańczej stracono warszawianina Mieczysława Dormanowskiego oraz wilnian Ignacego Zdanowicza i Tytusa Dalewskiego. Rozstrzelano również byłych oficerów i żołnierzy wojska rosyjskiego, którzy przyłączyli się do powstania i zostali wzięci do niewoli jako żołnierze różnych oddziałów powstańczych – Henryka Makowieckiego, Władysława Nikolai, Kazimierza Syczuka i Jakuba Czechana. Polegli bojownicy przekazali przyszłym pokoleniom tradycję walki o wolność Ojczyzny.

Na placu Łukiskim ciała skazańców grzebano w tymczasowych mogiłach, a następnie, w celu uniknięcia czczenia ich pamięci, zwłoki przenoszono do ściśle strzeżonego miejsca w twierdzy wileńskiej – chowano na Górze Giedymina (wówczas zwanego Górą Zamkową). Spośród osób straconych na placu Łukiskim nie odnaleziono jedynie ciała księdza Stanisława Iszory. Został on rozstrzelany jako pierwszy – w dniu 3 czerwca 1863 r. i prawdopodobnie pochowany w innej części twierdzy – na Górze Trzech Krzyży.

Tysiące osób uczestniczących w zrywie wyzwoleńczym więziono w twierdzy wileńskiej, przetrzymywano w więzieniach dla więźniów politycznych, urządzonych w skasowanych klasztorach, wysyłano na zsyłkę do odległych zakątków Imperium Rosyjskiego lub katorgę, a ich majątki konfiskowano. Prześladowania, aresztowania i publiczne egzekucje stosowano na całym obszarze objętym powstaniem. Miały one na celu nie tylko ukaranie winnych, ale i zastraszenie społeczeństwa walczącego o swoją wolność.

ПРАЗ СМЕРЦЬ ДА АДРАДЖЭННЯ

3 студзеня 2017 г. падчас працы па ўпарадкаванні схілаў Гары Гедыміна на яе верхняй пляцоўцы былі знойдзены пахаванні. Упэўніўшыся, што гэта парэшткі ўдзельнікаў паўстання 1863-1864 гг., пакараных смерцю ў Вільні на Лукішскай плошчы, было прынята рашэнне распачаць там пошук магіл магчымых новых ахвяр. Да жніўня 2019 г. археолагі адкапалі парэшткі 20 чалавек, скінутых у 14 ям і абсыпаных вапнай. Некаторыя з іх былі з завязанымі рукамі, тварамі ўніз, па тры, па два і па аднаму ў яме.

22 студзеня 1863 г. у Польскім Царстве ўспыхнула паўстанне з мэтай аднаўлення Польска-Літоўскай дзяржавы. Праз некалькі дзён Літоўскі правінцыйны камітэт заклікаў усіх былых жыхароў Вялікага Княства Літоўскага далучыцца да паўстання. У лютым быў створаны Часовы Беларуска-Літоўскі Правінцыйны Урад, які актыўна падтрымліваў паўстанне. У барацьбу за свабоду, роўнасць і незалежнасць былі ўцягнуты прадстаўнікі розных саслоўяў: шляхта, мяшчане, сяляне і духавенства. Сфармаваныя ў Беларусі і Літве атрады паўстанцаў ужо ў сакавіку пачалі змаганне з Расейскім войскам. Вясной 1863 года афіцэр Генеральнага штаба Зыгмунт Серакоўскі паспрабаваў стварыць паўстанцкую рэгулярную армію і пашырыць паўстанне за межы Літвы. Але пасля паражэння 7–9 траўня 1863 г. у бітве пад Біржаем быў паранены і трапіў у палон. Паўстанцы працягнулі толькі партызанскую барацьбу.

У траўні-верасні паўстанне дасягнула сваёй найбольшай актыўнасці. Пасля таго, як ціск рускай арміі ўзмацніўся, дзеянні паўстанцаў пачалі слабець, хаця асобныя паўстанцкія атрады працягвалі барацьбу да восені 1864 года. Супраць паўстанцаў, колькасць якіх па розных дадзеных вагалася ад 15 да 30 тысяч і з якіх загінула каля 6 000, змагалася 145-тысячная руская армія. Паўстанне атрымала шырокі размах, і, каб яго зменшыць, руская адміністрацыя прынялася за шматлікія рэпрэсіўныя метады.

З чэрвеня 1863 па сакавік 1864 г. па загадзе Віленскага генерал-губернатара да смяротнага пакарання праз павешанне ці расстрэл быў асуджаны 21 чалавек. Сярод іх два галоўныя кіраўнікі Літоўскага паўстання – Зыгмунт Серакоўскі і Кастусь Каліноўскі. Астатнім смяротнае пакаранне было прысуджана за шматлікія дзеянні па аказанні супраціву царскай уладзе: Баляславу Колышку – за кіраванне паўстанцкім атрадам, ксяндзам Станіславу Ішору і Раймунду Зямацкаму – за чытанне паўстанцкага маніфесту ў касцёлах, шляхцічам Юльяну Лясьнеўскаму і Альберту Лясковічу – за спробу далучыць да паўстання сялян, Юзафу Яблонскаму, Аляксандру і Юзафу Раўкоўскім і Каралю Сіповічу – за арганізацыю пакушэння на старшыню Віленскага дваранскага губернскага сходу Аляксандра Дамейку. „Кінжальшчыкам“ Яну Бянькоўскаму і Яну Марчэўскаму, якіх кіраўніцтва паўстання прыслала з Варшавы для забойства старшыні Віленскага дваранскага губернскага сходу Аляксандра Дамейкі, і іх калегу, супрацоўніку патаемнай паліцыі, шляхцічу Ковенскай губерні Эдуарда Чаплінскага, была прысуджана мера пакарання смерцю праз павешанне на Лукішскай плошчы. З арганізатараў паўстання смерцю былі пакараны кіраўнікі варшавяк Мечыслаў Дарманоўскі і віленчукі Ігнат Здановіч і Цітус Далеўскі. Расстралянымі былі і афіцэры і салдаты царскай арміі, якія ў той ці іншай ступені далучыліся да паўстання і пазней былі затрыманыя ў розных паўстанцкіх атрадах – Генрык Макавецкі, Уладзіслаў Нікаляй, Казімір Сычук і Якуб Чэхан. У змаганні і смерці працягнулі і перадалі наступным пакаленням традыцыю барацьбы за свабоду Бацькаўшчыны.

Целы пакараных на Лукішскай плошчы закапалі толькі часова. Пазней, каб пазбегнуць іх ушанавання, парэшткі перанеслі ў строга ахоўнае месца ў віленскай крэпасці – на Гары Гедыміна (тагачасная назва – Замкавая гара). З усіх пакараных смерцю на Лукішскай плошчы не знойдзена толькі цела ксяндза Станіслава Ішоры. Яго расстралялі самым першым 3 чэрвеня 1863 года і, магчыма, пахавалі ў іншай частцы крэпасці – на Гары Трох Крыжоў.

Тысячы ўдзельнікаў паўстання былі пасаджаны ў турмы віленскіх крэпасцей, у прыстасаваныя для палітычных вязняў будынкі зачыненых манастыроў, высланы ў далёкія ўскраіны імперыі, на катаржныя работы, а іх маёмасць канфіскавана. Пераследы, допыты, грамадскія экзэкуцыі адбываліся на ўсёй тэрыторыі, дзе было паўстанне. Іх мэтай было не толькі пакараць, але і запалохаць грамадства, якое змагалася за сваю свабоду.

TO DEATH AND REBIRTH

Gediminas Hill reinforcement works, which began on 3 January 2017, happened to unearth burials at the hill site. Following the identification of the remains of the participants of the 1863-1864 uprising, executed in Lukiškės Square in Vilnius, a decision was made to start excavations searching for the human remains of other executed victims that had possibly been buried in the hill. By August 2019, archaeologists had unearthed 20 human remains thrown into 14 pits and covered with lime, some with their hands tied, face down; buried in pits by threes or twos or individually.

An uprising that broke out on 22 January 1863 in the Kingdom of Poland aimed at the restoration of the Polish-Lithuanian Commonwealth. A few days later, the Committee of the Provinces of Lithuania called on the people from the former Grand Duchy of Lithuania to join the uprising. Established in February, the Provisional Provincial Government of Lithuania and Belarus actively engaged in the arrangements for the uprising. The struggle for freedom, equality and independence engaged representatives of different social background: nobles, peasants, burghers and the clergy. And it was as early as February that insurgent troops formed in Lithuania and Belarus launched an offensive against the Russian army. General staff officer Zygmunt Sierakowski, who joined the uprising in spring 1863, started the formation of regular troops with a view to taking the uprising beyond Lithuania. However, after the lost battle of Biržai on 7-9 May 1863, which left Sierakowski wounded and eventually caught up and taken prison, the insurgency continued but in the form of a guerrilla warfare.

The uprising reached its peak from May to September. Subsequently, with the growing onslaught of the Russian army, the insurgency started loosing its dynamism, although the organising centre continued to operate and individual troops carried on sporadic fights until autumn 1864. The Russian Empire, which had almost 145 000 troops based in Lithuania, was challenged by only about 15 000-30 000 troops (according to different data), of which about 6 000 were killed. The uprising was widespread and the Russian administration took to harsh repression to quench it.

From June 1863 to March 1864, following the orders of Governor General of Vilnius Mikhail Muravyov, 21 people were executed by hanging or shooting in Lukiškės Square, including the two key commanders of the uprising, Zygmunt Sierakowski and Konstanty Kalinowski. The following men were also executed for different acts of resistance to the tsarist rule: Bolesław Kołyszko - for leading a rebel squad; priests Stanisław Iszora and Rajmund Ziemacki - for reading out the manifesto of the uprising in churches; noblemen Julian Leśniewski and Albert Laskowicz - for calling on peasants to rise up; Józef Jabłoński, Aleksander Rewkowski, Józef Rewkowski and Karol Sipowicz - for organising an assault against the marshal of the nobility of Vilnius Governorate Aleksander Domejko. “Daggers” Jan Bieńkowski and Jan Marczewski, sent out from Warsaw by the leaders of the uprising to kill the marshal of the nobility of Vilnius Governorate Aleksander Domejko; and their cooperator in secret police – nobleman from Kaunas Governorate Edward Czapliński – all of them were sentenced to death by hanging in Lukiškės Square. As regards the leaders of the organisation of the uprising, the death sentence fell on Mieczysław Dormanowski from Warsaw and Ignacy Zdanowicz and Tytus Dalewski from Vilnius. Captured and taken prison by various insurgent groups former Russian military officers and soldiers that helped the uprising were also shot dead, including Henryk Makowiecki, Władysław Nikolai, Kazimierz Syczuk and Jakub Czechan. Those that fought and died continued the tradition of fighting for the freedom of the Homeland and passed it on to future generations.

The bodies of the executed were buried temporarily in Lukiškės Square only to be later removed to a tightly guarded Vilnius fortress site for burial on Gediminas Hill (then known as Castle Hill). The remains of all those executed in Lukiškės Square have been by now identified, except for the priest Stanisław Iszora, whose body has not yet been found. He was the first to be executed by shooting on 3 June 1863, and his body may have been buried in another part of the fortress, i.e. on the Hill of Three Crosses.

Thousands of people involved in the resistance were imprisoned in Vilnius fortress and in political prisons built in closed monasteries, or they were exiled to the fringes of the Empire for forced labour, and their property was confiscated. Persecution, interrogations and public executions took place across the entire insurgency-affected territory. The aim was not only to punish but also to intimidate people striving for their freedom.

Zigmantas Sierakauskas

Konstantinas Kalinauskas

Medaliukas,
rastas prie Konstantino Kalinausko palaikų

Titas Dalevskis

Julianas Lesnevskis

Boleslovas Koliška

Diržo sagtis su herbiniu skydu,
priklausiusi Boleslovui Koliškai

Albertas Liaskovičius

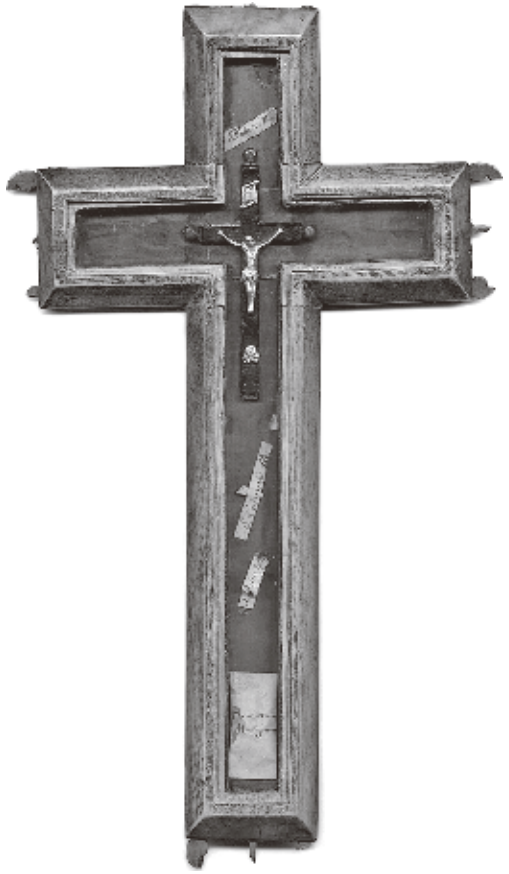
Ignacijus Zdanavičius

Mečislavas Dormanovskis

Kunigas Stanislovas Išora

Kunigo Stanislovo Išoros kryžius

1863–1864 M. SUKILIMO VADŲ IR DALYVIŲ, KURIŲ PALAIKAI RASTI GEDIMINO KALNE, VALSTYBINIŲ LAIDOTUVIŲ CEREMONIJA

2019 m. lapkričio 22 d., Vilnius

8.30 val.

1863–1864 m. sukilimo vadų ir dalyvių karstų išnešimas
iš Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų
vidinio kiemo.
Iškilminga rikiuotė Katedros aikštėje.
Karstų įnešimas į Vilniaus Šv. vysk. Stanislovo ir šv. Vladislovo
arkikatedrą baziliką

✠

9.00–11.30 val. Visuomenės atsisveikinimas

11.45 val.

Oficialių asmenų ir užsienio delegacijų atvykimas
į Vilniaus Šv. vysk. Stanislovo ir šv. Vladislovo arkikatedrą baziliką

12.00 val.

Šventosios Mišios Vilniaus Šv. vysk. Stanislovo ir šv. Vladislovo
arkikatedroje bazilikoje.
Mišias aukoja J. E. arkivyskupas metropolitas Gintaras Grušas,
dalyvauja Lietuvos, Lenkijos, Baltarusijos vyskupai
ir kariuomenių kapelionai

✠

Pasibaigus šventosioms Mišioms – atsisveikinimo kalbos:
J. E. Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda
J. E. Lenkijos Respublikos Prezidentas Andrzej Duda

13.25 val.

1863–1864 m. sukilimo vadų ir dalyvių karstų išnešimas
iš Vilniaus Šv. vysk. Stanislovo ir šv. Vladislovo
arkikatedros bazilikos

13.35 val.

Laidotuvių procesijos išvykimas į Senąsias Rasų kapines,
sustojimas prie Aušros Vartų

14.55 val.

1863–1864 m. sukilimo vadų ir dalyvių karstų įnešimas
į Senųjų Rasų kapinių koplyčią

✠

Baigiamoji atsisveikinimo kalba. Religinės apeigos.
Karstų padėjimas į koplyčios nišas.
Atminimo salvės 1863–1864 m. sukilimo vadų ir dalyvių
bei visų kovojusių ir žuvusių už Laisvę garbei

✠

Nuo 16 val. Senųjų Rasų kapinių koplyčia atvira
visuomenės lankymui

PAŃSTWOWA CEREMONIA POCHÓWKU SZCZĄTKÓW PRZYWÓDCÓW I UCZESTNIKÓW POWSTANIA STYCZNIOWEGO, ZNALEZIONYCH NA GÓRZE GIEDYMINA

22 listopada 2019 r., Wilno

Godz. 8.30

Wyniesienie trumien ze szczątkami przywódców i uczestników Powstania Styczniowego z dziedzińca wewnętrznego Muzeum Narodowego – Pałacu Wielkich Książąt Litewskich.
Uroczysty apel wojskowy na placu Katedralnym.
Wniesienie trumien do wileńskiej bazyliki archikatedralnej pw. św. Stanisława i św. Władysława

✠

Godz. 9.00–11.30 Możliwość oddania hołdu powstańcom

Godz. 11.45

Przybycie oficjalnych delegacji krajowych i zagranicznych do wileńskiej bazyliki archikatedralnej pw. św. Stanisława i św. Władysława

Godz. 12.00

Msza św. w wileńskiej bazylice archikatedralnej pw. św. Stanisława i św. Władysława pod przewodnictwem J. E. Arcybiskupa Metropolity Gintarasa Grušasa, z udziałem biskupów i kapelanów wojskowych z Litwy, Polski i Białorusi

✠

Po zakończeniu Mszy św. przemówienia pożegnalne wygłoszą:
J. E. Prezydent Republiki Litewskiej Gitanas Nausėda
J. E. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Andrzej Duda

Godz. 13.25

Wyniesienie trumien ze szczątkami przywódców i uczestników Powstania Styczniowego z wileńskiej bazyliki archikatedralnej pw. św. Stanisława i św. Władysława

Godz. 13.35

Wymarsz konduktu pogrzebowego na cmentarz na Starej Rossie z przystankiem przy Kaplicy Ostrobramskiej

Godz. 14.55

Wniesienie trumien ze szczątkami przywódców i uczestników Powstania Styczniowego do kaplicy cmentarnej na Starej Rossie

✠

Przemówienie końcowe. Obrzędy religijne.
Złożenie trumien w niszach kaplicy. Salwy honorowe na cześć przywódców i uczestników Powstania Styczniowego oraz wszystkich bojowników poległych w walce o Wolność

✠

Od godz. 16 udostępnienie kaplicy na Starej Rossie do zwiedzania

ДЗЯРЖАЎНАЯ ЦЫРЫМОНІЯ ПАХАВАННЯ ЗНОЙДЗЕНЫХ НА ГАРЫ ГЕДЫМІНА ПАРЭШТКАЎ КІРАЎНІКОЎ І ЎДЗЕЛЬНІКАЎ ПАЎСТАННЯ 1863-1864 ГГ.

22 лістапада 2019 г., Вільня

8.30

Вынас трунаў кіраўнікоў і ўдзельнікаў
паўстання 1863-1864 гг. з ўнутранага двара Палаца валадароў
Вялікага княства Літоўскага.
Урачыстае пастраенне на Кафедральным пляцы.
Унясенне трунаў кіраўнікоў і ўдзельнікаў
паўстання 1863-1864 гг. ў Кафедральны сабор-базіліку
Св. Станіслава і Св. Уладзіслава

✠

9.00-11.30 Грамадскае развітанне

11.45

Прыбыццё афіцыйных асоб і замежных дэлегацый у
Кафедральны сабор-базіліку Св. Станіслава і Св. Уладзіслава

12.00

Святая Імша ў Кафедральным саборы-базыліцы Св. Станіслава і
Св. Уладзіслава. Св. Імшу служыць Я. Э. Арцыбіскуп-мітрапаліт
Гінтарас Грушас, удзельнічаюць біскупы і ваенныя капеланы
з Літвы, Польшчы, Беларусі

✠

Па заканчэнню св. Імшы – развітальныя прамовы:
Я. Э. Прэзідэнт Літоўскай Рэспублікі Гітанас Науседа
Я. Э. Прэзідэнт Польскай Рэспублікі Анджэй Дуда

13.25

Вынас трунаў кіраўнікоў і ўдзельнікаў паўстання 1863-1864 гг.
з Кафедральнага сабора-базылікі
Св. Станіслава і Св. Уладзіслава.

13.35

Накіраванне жалобнай працэсіі на могілкі Старыя Росы,
прыпынак ля Вострай Брамы.

14.55

Унясенне трунаў кіраўнікоў і ўдзельнікаў
паўстання 1863-1864 гг. ў капліцу могілак Старыя Росы.

✠

Заканчэнне развітальных прамоў. Рэлігійныя абрады.
Устаноўка трунаў у нішы капліцы.
Памятны салют у гонар кіраўнікоў і ўдзельнікаў паўстання
1863-1864 гг. і ўсіх, хто змагаўся і загінуў за Свабоду

✠

Ад 16.00 Адкрыццё капліцы на могілках Старыя Росы
для грамадскага наведвання

CEREMONY OF THE STATE FUNERAL OF THE COMMANDERS AND PARTICIPANTS OF THE 1863-1864 UPRISING, WHOSE REMAINS HAVE BEEN UNEARTHED IN GEDIMINAS HILL

Vilnius, 22 November 2019

8.30

The coffins of the commanders and participants
of the 1863-1864 uprising leave the courtyard of the Palace
of the Grand Dukes of Lithuania.
A solemn military formation in Cathedral Square.
The coffins enter the Cathedral Basilica
of St. Stanislav and St. Vladislav

✠

9.00-11.30 Public farewell

11.45

The arrival of state officials and foreign delegations
at the Cathedral Basilica of St. Stanislav and St. Vladislav

12.00

The Holy Mass celebration in the Cathedral Basilica
of St. Stanislav and St. Vladislav, celebrated by H. E. Metropolitan
Archbishop of Vilnius, Gintaras Grušas, with the participation
of Bishops and military Chaplains from Lithuania,
Poland and Belarus

✠

Farewell speeches after the Holy Mass:
H. E. President of the Republic of Lithuania Gitanas Nausėda
H. E. President of the Republic of Poland Andrzej Duda

13.25

The coffins of the commanders and participants
of the 1863-1864 uprising leave the Cathedral Basilica
of St. Stanislav and St. Vladislav

13.35

The funeral procession departs en route to the Old Rasos Cemetery,
a stop along the way at Aušros Vartai (the Gate of Dawn)

14.55

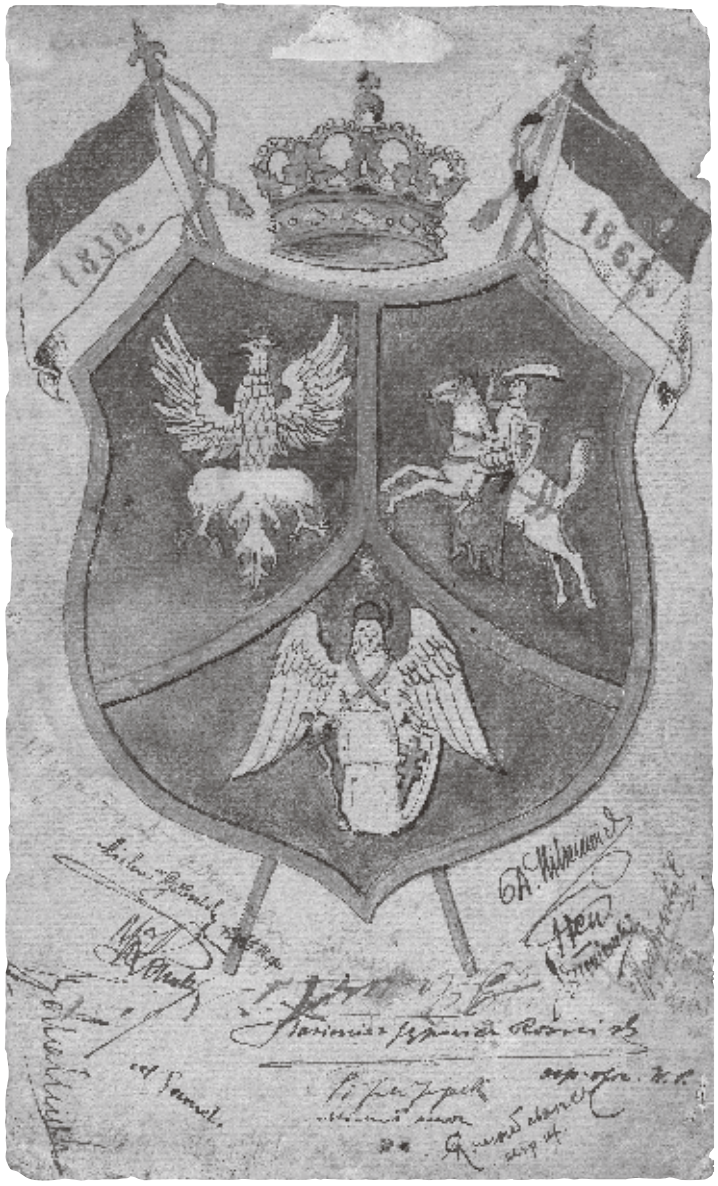
The carrying of the coffins of the commanders and participants
of the uprising into the Chapel of the Old Rasos Cemetery

✠

Concluding farewell speech. Religious observation.
Placing coffins in the funerary niches of the Chapel.
Firing salute in honour of the commanders and participants
of the 1863-1864 uprising and of all those who fought
and laid down their lives for Freedom

✠

The Chapel of the Old Rasos Cemetery will be open
to the public from 4 p.m.

Piešinys, skirtas paminėti 1830–1831 m. ir 1863–1864 m. Lietuvos ir Lenkijos tautinio išsivadavimo iš carinės Rusijos sukilimams

Zigmantas Sierakauskas vadovauja sukilėlių būriui.
Dail. Mykolas Elvyras Andriolis, 1863 m.

Leidinį finansuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija

LIETUVOS
RESPUBLIKOS
VYRIAUSYBĖS
KANCELIARIJA

LIETUVOS
NACIONALINIS
MUZIEJUS

Leidinio viršelyje:
Rasų kapinės. 1995 m. Fot. Kęstutis Stoškus